

De vergaande zorgplicht van werkgevers ter voorkoming van de schildersziekte

Mijn collega, Mr S.E. Boellaard-Roeters van Lennep heeft in een eerdere blog de gevaren van beroepsziekte OPS al uiteen gezet. Ik heb zelf in twee eerdere blogs gewezen op de zorgplicht van de werkgever. In deze blog wil ik aan de hand van een recente uitspraak van het Gerechtshof Den Haag deze onderwerpen combineren.

Ook na het lezen van deze beslissing van het Gerechtshof Den Haag zult u het met mij eens zijn dat een werkgever de voorzorgsmaatregelen en veiligheidsmaatregelen voor haar werknemers bij de uitoefening van werkzaamheden serieus moet nemen. Dit geldt ook voor de zorgplicht van werkgevers in de schildersbranche, waarbij net als in het onderstaande geval veel met verf en chemische oplosmiddelen wordt gewerkt. Lichtvaardig denken over de schildersziekte mag dan niet gebeuren. Het ging om het volgende:

Alumni B.V. te Rotterdam is een bedrijf dat zich bezighoudt met het produceren van aluminium strips voor verschillende doeleinden. Peter Gerritsen is een trouwe werknemer die al sinds 1988 bij Alumni werkt. Jaar in, jaar uit plaatst, verwijdert of wisselt hij verfvrollen in de machines op de coating afdeling. De machines spuiten de aluminium strips, variërend van 500 tot 2000 meter, in de gewenste kleur, waarna ze verder worden bewerkt. De werkzaamheden bij Alumni worden in een moderne productiehal uitgevoerd. Een klimaatbeheersingmachine in de gehele hal en een afzuiginstallatie boven elke verfmachine zijn aanwezig. Dit is overigens ook wel

nodig, want er wordt regelmatig met oplosmiddelen gewerkt om gemorste verf te verwijderen.

Alumni is begaan met haar werknemers. Materiaal en gereedschap moet volgens Alumni technisch in goede staat zijn. Alumni voert dan ook regelmatig onderzoeken uit om de arbeidsomstandigheden op peil te houden, de materialen en gereedschappen te toetsen en blootstelling aan chemische stoffen zoveel mogelijk beperkt te houden. In de verschillende rapporten wordt duidelijk dat er bij Alumni geen verontrustende situatie is. Van gezondheidsbedreigende situaties is geen sprake, valt in veel rapporten te lezen. Alertheid is wel geboden, omdat er geen eenduidig antwoord is te geven of langdurige blootstelling aan chemische stoffen OPS tot gevolg kan hebben of dat een enkele piekblootstelling al een dergelijk negatief gezondheidseffect kan opleveren.

Alumni voelt zich redelijk safe, gesterkt door de verschillende rapporten. Dit blijkt echter onterecht. Vanaf maart 1999 staakt Gerritsen noodgedwongen zijn werkzaamheden. Aanvankelijk vanwege depressieve klachten, maar na vele onderzoeken en een aanhoudende moeheid, wordt er bij Gerritsen ook een leverfunctiestoornis ontdekt.

Gesprekken tussen de behandelend internist en de bedrijfsarts van Alumni volgen. Alle klachten die zich bij Gerritsen voordoen (extreme vermoeidheid, concentratie en geheugenstoornis, oorsuizen, "licht in het hoofd" falen van de lever) wijzen in de richting van de blootstelling aan oplosmiddelen op de werkvloer bij Alumni. Gerritsen zou wel eens de schildersziekte (OPS) kunnen hebben, zo luidt de diagnose.

Nadat Gerritsen zijn werkgever aansprakelijk heeft gesteld, inmiddels zijn we 6 jaar verder, volgt een onderzoek door een expertisebureau naar de arbeidsomstandigheden en de oorzaak van de letselschade. De expert trekt een

onverwachte conclusie en maakt zich er wat makkelijk van af: (...) gedurende het dienstverband van Gerritsen bij Alumni is er geen sprake geweest van bovenmatige blootstelling aan oplosmiddelen. Bij herhaalde onderzoeken (...) geen sprake van overschrijding of benadering van de in Nederland toegestane MAC-waarden. Door het ontbreken van medische gegevens is het niet mogelijk gebleken de relatie tussen de door Gerritsen geuite klachten en zijn werkzaamheden voor Alumni te beoordelen.’

Gerritsen start hierna een procedure tegen zijn werkgever en de Rechtbank stelt hem grotendeels in het gelijk. De veroordeling van Alumni voor geleden en te lijden schade door Gerritsen wordt toegewezen en een deel van het gevorderde voorschot op de totale schadevergoeding wordt ook door de Rechtbank toegekend. Alumni is het uiteraard niet eens met de uitspraak en gaat in hoger beroep.

Er zou geen sprake zijn van OPS, Ook de hoogte en de duur was onvoldoende om van OPS te kunnen spreken en er is eveneens geen wetenschappelijk bewijs tussen piekblootstelling en OPS. Dit waren zo een aantal standpunten die Alumni in hoger beroep innam.

Ze faalden allemaal, waarbij het Hof opnieuw verwees naar de zorgplicht van Alumni. Van de werkgever mocht niet alleen de technische maatregelen (een moderne productiehal met afzuiging en en klimaatbeheersing) worden verwacht, maar ook de organisatorische maatregelen, zoals voorlichting over risico's, een zindelijke werkwijze (vermijd onnodig morsen met verf en gebruik niet overmatig oplosmiddelen) en het gebruik van beschermingsmaatregelen. Ook een bepaald toezicht op het gebruik van de juiste beschermingsmaatregelen mocht van Alumni worden verwacht, aldus het Hof. Tevens verweet het Hof Alumni dat zij een aanbeveling om periodieke medische keuringen van werknemers uit te voeren in de wind had geslagen.

Het vonnis van de Rechtbank bleef volledig in stand. De aansprakelijkheid voor geleden en te lijden schade bleef bij Alumni liggen en ook het toegekende voorschot op de schadevergoeding (€ 35.000,-) werd bekrachtigd door het Hof. Al met al een bittere pil voor Alumni en daarmee is het ook nog niet gedaan. De totale schadevergoeding zou wel eens vele malen hoger kunnen uitvallen. Ook in deze uitspraak bleek maar weer hoe veelomvattend de zorgplicht is van de werkgevers. Werkgevers, U bent dus gewaarschuwd!

Deze casus is afgeleid van een praktijkvoorbeeld. De namen van betrokkenen zijn gefingeerd.

Mr C.M. Malipaard,
advocaat bij GMW Advocaten B.V. te Den Haag
c.malipaard@gmw.nl
telefoonnummer 070 311 4063